

Эпидемиологиялық көрсеткіштердің анализі

Орындаған: Бакирова А.

Тобы: ҚДС 13-002

Тексерген: Жакан Ж.Ж

Кіріспе

- Эпидемиологиялық талдау кез-келген кезеңдегі немесе қазіргі кездегі ауру-сырқаудың деңгейін, құрылымын және динамикасын талдау болып табылады. Уақыт аралығын анықтау кезінде жүйелі бақылаудың нәтижелері қабылданады. Қазіргі уақытта талдау кезінде бір сатылы (көлденең) сауалнама нәтижелері пайдаланылады. Оның мақсаты - эпидемиялық процестің көрінісін анықтайтын себептер мен жағдайларды анықтау

- Эпидемиологиялық талдау процесінде үнемі интенсивті және ауқымды индикаторлар, орташа мәндер және т.б. сияқты көрсеткіштермен жұмыс істейміз.

Экстенсивті көрсеткіш

- Экстенсивті көрсеткіш - зерттелген барлық жағдайларда бір немесе басқа түрде кездесетін осы сипаттаманың нақты нұсқасының үлесі. Әдетте бұл көрсеткіш пайызбен көрсетіледі. Экстенсивті көрсеткіштер бір-біріне тәуелді: егер психикалық науқастардың зерттелген тобында (топты құрайтын барлық адамдар психикалық ауру симптомы болса), шизофрения (диагноз - бұл симптомның нұсқасы) 60 96 құрайды, ал басқа аурулар үшін 40% қажет болады.

Интенсивті көрсеткіш

- Интенсивті индикатор - бұл белгі немесе мүмкін болмайтын жағдайлар арасындағы белгілі бір сипаттаманың жиілігінің көрсеткіші. Егер халық арасында шизофренияның таралуы 1000-ға 1 болса, онда бұл интенсивті көрсеткіш. Ол басқа қарқынды индикаторларға тәуелді емес: халық арасында басқа аурулармен және денсаулыққа мүмкіндігінше көп науқастар болуы мүмкін және шизофренияның таралуы бір уақытта өзгермейді

- Экстенсивті және интенсивті көрсеткіштерді пайдалану зерттеудің міндетіне байланысты. Егер бар төсек қорын түрлі жастағы науқастарды емдеуге қалай бөлу туралы шешім қабылдау қажет болса, науқастардың жасын сипаттайтын ауқымды көрсеткіштер қажет:оның ішінде қанша пайызы балалар, орта жастағы және қарт жастағы адамдар. Егер біз балаларымызда, қарт адамдарда немесе қарттарда психикалық ауытқу бар деп санасақ, онда үлкен индикаторлар ештеңе жасамайды: қалада қарт адамдар саны өте жоғары болады, өйткені қалада халықтың үлкен бөлігі - қарт адамдар. Бұл проблеманы шешу үшін интенсивті көрсеткіштер қажет: 1000 балаға 1 000 қарт тұрғынға және орта жастағы 1000 тұрғынға шаққанда қанша пациент. Содан кейін салыстыру жеткілікті болады.

- Орташа мән (дәлірек арифметикалық орта) - эпидемиологиялық зерттеулерде пайдаланылатын ең жиі тұжырымдамалардың бірі.

Олар науқастың төсектің орташа ұзақтығы, күніне диспансерге барудың орташа саны, ремиссияның орташа ұзақтығы және көптеген басқа орташа мәндер туралы айтады. Арифметикалық орташа мәнді есептеуге тұрмай, орташа мәннің мағыналы мәні туралы мәселені қарастырады.

- Мысалы, егер адамның орташа биіктігі 175 см болса, онда бұл мәлімдеменің мағынасы өте терең. Бұл құндылықты анықтайтын түбегейлі себеп бар: өсу - генетикалық белгілердің белгісі (ерлер ерлерге қарағанда әйелдерден жоғары).

Эпидемиологиялық талдаудың міндеттері келесідей анықталуы мүмкін:

- қызмет көрсету контингенті мен аумақтары бойынша ең үлкен эпидемиологиялық, әлеуметтік және экономикалық маңызы бар жұқпалы аурулар мен жұқпалы топтарды бөлу;
- жекелеген жағдайларда нақты эпидемиологиялық эффектті қамтамасыз етуге қабілетті қызметті тағайындау үшін жеткілікті болып табылатын жұқпалы аурулардың пайда болуы мен таралуының негізгі себептері мен жағдайларын белгілеу.

□ *Эпидемиологиялық сипаттамалары үшін келесі негізгі көрсеткіштер пайдаланылады:*

- инфекция,
 - ауру,
 - науқастану (науқастардың контингенті),
 - бас ауру,
 - жарақат,
 - өлім,
 - жұқтырудың жылдық инфекциясы (инфекция).
- Осы индикаторларға қосымша, санитарлық-эпидемиологиялық станциялар жүзеге асыратын іс-шараларды тереңдетіп бағалау үшін: емдеу, науқастарды тоқтату, рецидивтердің қайталану жиілігі, өлім саны.

- Эпидемиологиялық зерттеулер жиі екі үлгіні (немесе одан да көп) салыстырады. Бұл жағдайда олардың үйлесімсіздігі мәселесі туындауы мүмкін (мысалы, үлгілер жас құрылымында айтарлықтай ерекшеленеді, бұл тапсырманы шешуіне кедергі келтіреді). Мұндай жағдайларда деректерді стандарттау әдісі сипатталған, мысалы, Н.Вигганчик (1945). Бұл әдістің мағынасы мынада, зерттелген бірден басқа барлық факторлар үшін үлгілердің арасындағы айырмашылықты жасанды түрде жояды.